

Berkman en Janssens is een kunstenaarsduo dat zich heeft gespecialiseerd in kunst voor de openbare ruimte. Rekeninghoudend met de belevingswereld van bezoekers en gebruikers, vervaardigen zij kunstwerken in zowel 2- als 3-dimensionale vorm. De uitvoering in duurzame materialen zorgt ervoor dat hun kunstwerken onderhoudsvriendelijk zijn.

Participatie van (jonge) buurtbewoners in de vorm van door Berkman en Janssens verzorgde kunstlessen is één van de succesfactoren waardoor de kunstwerken door de buurt gekoesterd worden. Hun opdrachtgevers zijn o.a. AM vastgoed, Rijkswaterstaat, Prorail, RET, Gemeente Utrecht, Rodamco, Gemeente Amersfoort en NS.

De dames en het hondje van Heerjansdam

Vijfentachtig meter lang is de nauwe fietstunnel die, onder het spoor van de Betuweroute en de HSL door, het Zuid-Hollandse dorp Heerjansdam met het recreatiegebied de Oude Maas verbindt. Een betonnen bak zonder charme was het. Meer niet, totdat Margot Berkman (UVSV 1985) en Eline Janssens de onderdoorgang onder handen namen. Voor de twee Utrechtse kunstenaressen, die zich de afgelopen jaren gespecialiseerd hebben in kunst in de openbare ruimte, is zo'n onooglijk stukje architectuur een geweldige uitdaging. Zij brachten de schoonheid terug in het landschap door de tunnelwanden te decoreren met een sprookjesachtig tegeltableau, getiteld: 'De dames en het hondje'.

Het kunstwerk, dat het duo in opdracht van ProRail maakte en dat op 19 juni j.l. feestelijk onthuld is, bestaat uit maar liefst 11.000 witte en gekleurde tegels. Samen vormen ze een vrolijk kantachtige patroon, waarin het omrin-

gende frisgroene polderlandschap dat doorkruist wordt door sloten geabstraheerd is weergegeven. Her en der wordt dit dessin doorbroken door grote medallions van donkerblauwe tegels waarin bloemen en dieren zijn afgebeeld, zoals kraanvogels, herten, hazen of zwijnen. „Het zijn dieren die aanleiding kunnen geven tot een verhaal”, zegt Eline Janssens. „Ze zijn elegant van vorm en hebben iets sprookjesachtigs. Zelfs ons varken is sierlijk. Kijk maar goed, eigenlijk is het een zwijntje op hoge hakjes”, vult Margot Berkman aan. „Het geheel moet spannend maar ook lieflijk en poëtisch zijn”, vinden de twee vrouwen. Opdat deze door de trein doorsneden plek in het landschap weer mooi en aantrekkelijk voor de mensen wordt. En veilig bovendien. Want, de ervaring leert, dat tunnels die door Berkman en Janssens zijn gedecoreerd niet alleen graffitivrij blijven, maar ook minder eng gevonden worden door de gebruikers. Vaak zijn dit soort onderdoorgangen

grauw en griezelig. Daarom kozen de kunstenaressen voor glanzende, heldere kleuren op hun keramische tegels, die licht en warmte uitstralen. „Zo creëren we een prettig gevoel van ruimte en oogt de tunnel minder lang en benauwd.” Het hondje uit de titel van het werk, ziet men terug op tientallen grasgroene tegels in het ontwerp. Het beestje verwijst naar het stadswapen van Heerjansdam, dat het dorp is kwijtgeraakt na de annexatie van de gemeente door Zwijndrecht. Op het in onbruik geraakte wapen wordt een lindeboom geflankeerd door twee hazenwindhonden. „Voor ons bleek de hond een interessante vorm”, zegt Berkman. „Al hebben we niet direct een hazenwind willen verbeelden. Het is meer een archetypen van een hond geworden.”

Dieren (uit volksverhalen en fabels uit diverse culturen) spelen de laatste twee jaar een hoofdrol in het werk van Berkman en Janssens, dat als centraal thema 'Het verlangen naar elders' heeft. Zo voorzagen zij een nieuw winkelcentrum in de Amsterdamse wijk Bos en Lommer al van een tegelvloer vol musjes,

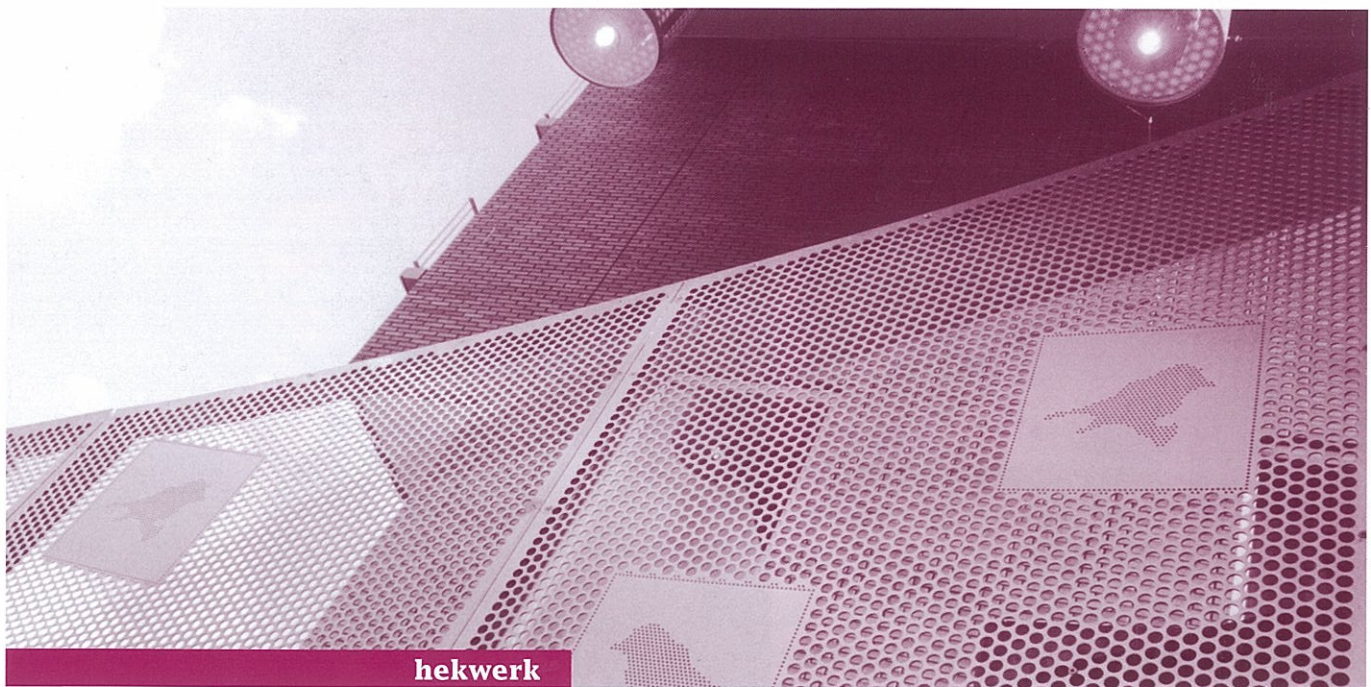
zwanen, hazen en herten. Het musje (een bijna uitgestorven stadsvogel) is inmiddels het beeldmerk van dit winkelplein geworden. Het stadsdeel vroeg het tweetal daarom ook een geperforeerd hekwerk langs de trappen te ontwerpen, waarin dit motief terugkeert.

In Gorinchem decoreerde het kunstenaarsduo eveneens een viaduct langs de Betuweroute, onder de A15, in opdracht van ProRail. Dit kunstwerk, getiteld 'De dame en de zwaan' werd in september 2003 opgeleverd. Het bestaat uit tien keramische tableaus omgeven door in zwart-wit patroon gelegde betonnen klinkers en vierentwintig beschilderde pilaren. Ook hier wisten Berkman en Janssens heden en verleden subtiel te verbinden door elementen uit het stadswapen van Gorinchem (zoals het valhek) in hun compositie op te nemen.

„Onze recente werken spelen met het idee dat dierfiguren de zintuigen kunnen verbeelden. Onze belangrijkste inspiratiebron daarbij is de beroemde laatmiddeleeuwse tapijtreeks 'La dame à la licorne'

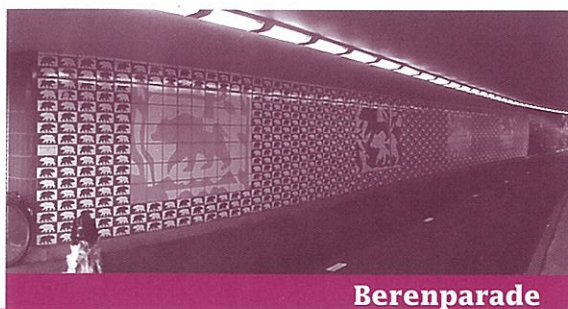

hekwerk

(de dame met de eenhoorn), dat we twee jaar terug in het Parijse Musée de Cluny zagen. De overweldigende schoonheid en liefde voor detail dat uit deze tapisserieën spreekt, blijft ons inspireren.”

“Onze toekomstdroom is openbare ruimte in binnen- en buitenland zó mooi maken dat mensen het blijvend koesteren. Fonteinen, gedecoreerde buitenbanken en bushokjes zijn onderdeel van die droom”. Wie helpt ons? Wilt u meer kunstwerken van Berkman en Janssens zien, bezoek dan de website www.berkman-janssens.nl.

Berenparade

Een selectie van kunstwerken in de openbare ruimte van Berkman en Janssens

2000-“berenparade” serie van vier fietstunnels in de Berekuil, Utrecht acht wanden van 28 m lang en 2,5 m hoog **2001-“Archimedes in Wonderland”** fietstunnel onder de A28 , Archimedeslaan, Utrecht twee wanden van 75 m lang en 3,5 m hoog **2001-“Sitting in Blue”** tunnel naast Rietveld Schröderhuis, Prins Hendriklaan, Utrecht **2003-“De Dame met de Zwaan”** viaduct Betuweroute onder de A15 te Gorinchem Afmetingen 75 m lang x 5 m hoog **2003 -“De Dames en de Muze”** tunnel Bos en Lommer te Amsterdam, onder ring A10 Afmetingen 58 meter lang x 2,5 meter hoog **2003-“Sisters in Paradise”** tunnel onder Marnixbrug te Utrecht **2004-“De Dames en de Muze”** Tegeltafel voorzijde Bos en Lommerschool te Amsterdam **2004-“De Dames en het kleine hondje”** Aanzichten en wanden fietstunnel Betuweroute Heerjansdam **2004-“zonder titel”** Zwembad Reeshof te Tilburg opdrachtgever FAXX **2004-“Tegelfietsroute”** i.s.m. landelijke fietsersbond en culturele zaken Utrecht **2004-“charity project”** twee speelpleintjes in Utrecht Zuid, ontwerp en realisatie kunstwerken **2005-“zonder titel”** fietstunnel aan de Rotte onder A12 van Prorail **2005-“zonder titel”** tunnel voor de Deutsche Bahn, Boizenburg / Elbe Duitsland

Gezocht!

De Stichting Archieven Utrechts Vrouwelijk Studentenleven is op zoek naar nieuwe bestuursleden. De Abactis en de Assessor van het Bestuur nemen zitting in het Bestuur, samen met nog drie anderen die dit voor 3 jaar willen doen.

De Stichting stelt zich ten doel alle belangrijke dingen van onze Vereniging te bewaren. Heeft u interesse in het verleden van onze vereniging, affiniteit met geschiedenis of archiveren, neem dan contact op met de Assessor van het Bestuur.

Bel (030) 230 80 30 of mail assessor@uvsv.nl.